

WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI

Olsztyn, 21 lutego 2022 r.

PS-VI.431.1.1.2022.MP

**Szanowna Pani
Agnieszka Pastuła
Dyrektor
Miejskiego Ośrodka
Pomocy Społecznej
w Lidzbarku Warmińskim**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Działając na podstawie upoważnienia Wojewody Warmińsko–Mazurskiego Nr FK-IV.0030.28.2022 z dnia 13 stycznia 2022 roku, zespół inspektorów Wydziału Polityki Społecznej Warmińsko–Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie w składzie:

1. Marzena Przybylska - główny specjalista, kierująca zespołem inspektorów,
2. Izabela Chowańska - główny specjalista,
3. Monika Martwich – główny specjalista,

przeprowadził kontrolę problemową w trybie zwykłym w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Lidzbarku Warmińskim, przy ul. Akacyjowej 7, 11–100 Lidzbark Warmiński. Czynności kontrolne rozpoczęto w dniu 19 stycznia 2022 roku i zakończono w dniu 20 stycznia 2022 roku. Przedmiotem kontroli objęto planowanie i prowadzenie pracy z rodziną, w świetle przepisów ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. 2020 poz. 821 ze zm.), zwanej dalej ustawą lub ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

W niniejszym wystąpieniu pokontrolnym użyto skrótów:

1. MOPS / Ośrodek / kontrolowana Jednostka / Jednostka – co oznacza: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Lidzbarku Warmińskim, ul. Akacyjowa 7,
2. Dyrektor / Dyrektor MOPS / Dyrektor kontrolowanej jednostki – co oznacza: Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lidzbarku Warmińskim – panią Agnieszkę Pastułę,
3. Gmina – co oznacza: gminę miejską Lidzbark Warmiński,
4. Regulamin – co oznacza: Regulamin Organizacyjny Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lidzbarku Warmińskim,
5. plan – co oznacza plan pracy z rodziną, o którym mowa w art. 15 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy,
6. asystent – co oznacza: asystenta rodziny, o którym mowa w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, zatrudnionego w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Lidzbarku Warmińskim,
7. wykaz – co oznacza: wykaz rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny w okresie objętym kontrolą, sporządzony przez jednostkę kontrolowaną,
8. ustawa „Za życiem” – co oznacza: ustawę z dnia 4 listopada 2006 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (t. j. Dz.U z 2020 r. poz. 1329).

Kontrola obejmowała okres od 1 stycznia 2021 r. do dnia jej zakończenia, fakt jej przeprowadzenia zespół inspektorów odnotował w rejestrze kontroli prowadzonym przez Ośrodek.

Ustalono, że w okresie objętym kontrolą funkcję Dyrektora MOPS od 1 stycznia 2021 r. do 27 września 2021 r. pełniła pani [REDAKTOWANE], a z dniem 1 października 2021 r. Dyrektorem Jednostki została pani Agnieszka Pastuła /akta kontroli str. 1/. Czynności kontrolne przeprowadzono w obecności pani Agnieszki Pastuły, w oparciu o analizę prowadzonej w Jednostce dokumentacji oraz informacje przekazane bezpośrednio przez Dyrektora oraz zatrudnionych w Ośrodku asystentów rodziny.

Działalność Ośrodka w zakresie objętym kontrolą ocenia się **pozytywnie**.

USTALENIA KONTROLI

1. Przedmiot kontroli w dokumentach organizacyjnych kontrolowanej jednostki:

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Lidzbarku Warmińskim, jest jednostką organizacyjną gminy miejskiej Lidzbark Warmiński. Kontrolowana Jednostka w okresie objętym kontrolą działała na podstawie:

- Regulaminu Organizacyjnego Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lidzbarku Warmińskim, wprowadzonego Zarządzeniem nr OZ.0122.18.2019.BK Kierownika Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lidzbarku Warmińskim z dnia 15 października 2019 r. /akta kontroli str. 2 - 22/, zmienionego Zarządzeniem nr OZ.0122.25.2019.BK Kierownika Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lidzbarku Warmińskim z dnia 16 grudnia 2019 r. /akta kontroli str. 23 - 41/, a następnie
- Regulaminu Organizacyjnego Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lidzbarku Warmińskim, wprowadzonego Zarządzeniem nr OZ.0122.5.2021.BK Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lidzbarku Warmińskim z dnia 1 marca 2021 r. /akta kontroli str. 42-60/.

W ww. dokumentach uwzględniono ustawę o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz ustawę „Za Życiem”, w Regulaminie obowiązującym w dacie przeprowadzania czynności kontrolnych uwzględniono także stanowisko asystenta.

W związku z ogłoszeniem na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu zagrożenia epidemicznego (z uwagi na zakażenia wirusem SARS-CoV-2 i wywołane nim zachorowania na COVID-19) mając na względzie zapobieganie rozprzestrzenianiu się zakażeń i zachorowań, zasady pracy Ośrodka w tym okresie uregulowano łącznie czterema Zarządzeniami /akta kontroli str. 61-66/. Dokumenty te regulowały pracę pracowników MOPS (w tym asystentów rodziny) w okresie epidemii, która okresowa świadczona była zdalnie. Zgodnie z informacją przekazaną przez Dyrektora, stanowiącą akta kontroli str. 67, w okresach ograniczeń w funkcjonowaniu Ośrodka spowodowanych COVID-19, asystenci kontaktowali się z rodzinami telefonicznie oraz za pośrednictwem komunikatorów Messenger i WhatsApp. W sytuacjach budzących wątpliwości co do prawidłowego funkcjonowania rodziny, asystent odwiedzał rodzinę odpowiednio zabezpieczony w środki ochrony osobistej.

2. Tryb przydzielania asystenta rodziny

W dacie rozpoczęcia kontroli, w Ośrodku do realizacji zadań z zakresu planowania i prowadzenia pracy z rodziną zatrudnionych było dwóch asystentów rodziny, każdy w ramach umowy o pracę, w wymiarze pełnego etatu. Dodatkowo, w okresie podlegającym kontroli na

zastępstwo asystenta przebywającego na długotrwałym zwolnieniu, zatrudniono jeszcze jedną osobę **/akta kontroli str. 68/**. Analizie poddano kwalifikacje dwóch asystentów rodziny zatrudnionych w badanym okresie i stwierdzono, że posiadali oni odpowiednie wykształcenie do zajmowania tego stanowiska, określone w art. 12 ust.1 pkt 1a ustawy. W ich aktach osobowych znajdowały się też stosowne oświadczenia o spełnianiu warunków, o których mowa w art. 12 ust. 1 pkt 2-4 ustawy. Trzeci z asystentów również posiadał odpowiednie kwalifikacje do zajmowania tego stanowiska, które zostały zweryfikowane podczas kontroli MOPS przeprowadzonej przez organ kontroli w 2018 r.

Zgodnie z oświadczeniem Dyrektora MOPS stanowiącym **akta kontroli str. 69**, wydatki na wynagrodzenie asystentów rodziny w okresie objętym kontrolą, finansowane były z budżetu Gminy oraz z budżetu państwa (z Funduszu Pracy w wysokości 4 000 zł).

Z informacji uzyskanych w trakcie kontroli wynika, że w myśl art. 17 ust. 3 ustawy, praca asystenta nie była łączona z wykonywaniem obowiązków pracownika socjalnego na terenie Gminy. Zgodnie z art. 17 ust. 4 ustawy, asystent nie prowadził też postępowań z zakresu świadczeń realizowanych przez Gminę **/akta kontroli str. 135/**.

W okresie podlegającym kontroli asystenci mieli pod opieką 42 rodziny, w tym:

- 17 do współpracy z asystentem zobowiązał Sąd,
- w 7 prowadzono procedurę Niebieskie Karty,
- z 8 rodzin dzieci przebywały w rodzinnej pieczy zastępczej,
- 1 rodzinę objęto wsparciem z ustawy „Za życiem”.

Pośród wszystkich 42 rodzin, z 14 rodzinami zakończono współpracę, z czego:

- w 1 przypadku stwierdzono brak zainteresowania osoby objętej wsparciem, powrotem dzieci do domu,
- w 5 przypadkach zrealizowano założone w pracy cele,
- w 2 przypadkach osoby objęte wsparciem asystenta zmieniły miejsca zamieszkania,
- w 1 przypadku osoba objęta wsparciem asystenta zmarła,
- w 1 przypadku ustała władza rodzicielska (pracę z rodziną zakończono zgodnie ze stanowiskiem Sądu),
- w 4 przypadkach stwierdzono brak współpracy.

Na podstawie analizy wykazu stanowiącego **akta kontroli str. 70-76**, stwierdzono że w okresie podlegającym kontroli nie przekroczono limitu środowisk współpracujących z 1 asystentem rodziny, o którym mowa w art. 15 ust. 4 ustawy. W dacie kontroli asystenci obejmowali wsparciem 28 rodzin.

Z przedstawionych danych, stanowiących **akta kontroli str. 77-80**, wynika, że w okresie objętym kontrolą 11 dzieci z terenu Gminy trafiło do pieczy zastępczej, natomiast 42 dzieci łącznie w tym czasie przebywało w pieczy zastępczej, z czego 3 dzieci wróciło do rodziny biologicznej. Stwierdzono, że nie wszystkie rodziny, z których dzieci umieszczono w pieczy zastępczej, objęte były wsparciem asystenta. Ten stan rzeczy, jak wyjaśnił Dyrektor MOPS, wynikał z pobytu rodziców w zakładzie karnym, a także z niechęci do podjęcia działań zmierzających do odzyskania dzieci **/akta kontroli str. 136/**.

Szczegółowej analizie poddano teczki 14 rodzin objętych asystą, w tym:

- 9 rodzin, w których praca została zakończona, z tego z 3 rodzin, których dzieci przebywały w rodzinach zastępczych,
- 2 rodzin, w których praca asystenta trwała nadal, a dzieci przebywały w rodzinnej pieczy zastępczej,

- 3 rodzin, w których praca asystenta trwała nadal, a dzieci przebywały w rodzinie biologicznej, w tym 1 rodziny objętej wsparciem z ustawy „Za życiem”.

Pośród ww. 14 rodzin 5 zobowiązanych było do współpracy z asystentem przez Sąd, w 4 prowadzono procedurę Niebieskie Karty.

Ustalono, że w kontrolowanej Jednostce informacje o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych pozyskiwano najczęściej od pracowników socjalnych, z Sądu oraz ze środowiska lokalnego, np. z Policji czy od przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego. Po dokonaniu analizy sytuacji rodziny sporządzonej w wywiadzie środowiskowym, pracownicy socjalni formułowali w nim wniosek o przydzielenie asystenta rodziny.

Stwierdzono, że podjęcie współpracy asystenta z rodziną poprzedzało przeprowadzenie wywiadu środowiskowego, zgodnie z zapisami art. 11 ust. 1 ustawy. Wyjątek stanowił przypadek **/akta kontroli str. 73, rodzina z wykazu pod nr 3/**, kiedy po powzięciu przez Ośrodek informacji o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, asystent podjął współpracę z rodziną bez dokonania tej czynności. Z ustnych wyjaśnień złożonych przez Dyrektora wynika, że nieprawidłowość tę stwierdzono podczas kontroli przeprowadzonej przez tut. Wydział w 2018 r., po której wywiady zostały uzupełnione i dołączone do dokumentacji. Ponieważ stwierdzona nieprawidłowość skutkowałą wydaniem zaleceń w 2018 roku, odstąpiono od wydania ponownych zaleceń w tym zakresie.

3. Praca z rodziną objętą wsparciem asystenta rodziny

Z informacji uzyskanej w trakcie kontroli wynika, że wzory dokumentów prowadzonych przez asystentów w okresie podlegającym kontroli określało Zarządzenie nr OZ.0122.7.2018.BK Kierownika Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lidzbarku Warmińskim z dnia 24 sierpnia 2018 r. **/akta kontroli str. 81-92/**, a następnie Zarządzenie nr OZ.0122.16.2021.AP Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lidzbarku Warmińskim z dnia 26 października 2021 r. **/akta kontroli str. 93-109/**.

W kontrolowanej Jednostce asystenci prowadzili pracę z 1 rodziną na mocy ustawy „Za życiem” **/akta kontroli str. 73, rodzina z wykazu pod nr 3/**. Współpracę na podstawie ww. ustawy podjęto po złożeniu przez nią stosownego wniosku **/akta kontroli str. 110/**. Rodzina przedstawiła też zaświadczenie lekarskie, o którym mowa w art. 4 ust. 3 ustawy „Za życiem”.

Rodzina ta

[REDAKTURA] Zgodnie z art. 8 ust. 3 pkt.1 ustawy „Za życiem” asystent opracował katalog możliwego do uzyskania wsparcia, który uaktualniano, tj. poszerzano bazę instytucji i podmiotów świadczących pomoc rodzinie. Dokumenty te zawierały datę sporządzenia oraz podpis wraz z datą otrzymania przez osobę, dla której był sporządzony **/akta kontroli str. 111-113/**. Rodzina nie otrzymała świadczenia, o którym mowa w art.10 ust.1 ustawy „Za życiem”, ponieważ nie była do niego uprawniona – dziecko z niepełnosprawnością urodziło się [REDAKTURA], a więc przed wejściem w życie ustawy „Za życiem”.

Z przedstawionej dokumentacji wynika, że rodzina objęta była pomocą głównie w formie wsparcia emocjonalnego, treningu metod wychowawczych, podnoszenie świadomości matki odnośnie potrzeb dzieci, ćwiczenia umiejętności komunikacji, motywowania do korzystania z przysługujących świadczeń zdrowotnych i finansowych. Asystent zgodnie z art. 15 ust. 1 pkt 1 ustawy wspólnie z ww. rodziną oraz w konsultacji z pracownikiem socjalnym sporządził plan pomocy rodzinie. Kontakty z rodziną oraz działania na jej rzecz dokumentował w Dzienniku pracy z rodziną. Sporządzano też okresową ocenę sytuacji rodziny i przedstawiano ją kierownikowi Jednostki.

We wszystkich badanych przypadkach, po zaakceptowaniu przez kierownika kontrolowanej Jednostki wniosku o przydzielenie asystenta rodziny (w wywiadzie środowiskowym), asystent dodatkowo sporządzał Kwestionariusz rodziny objętej wsparciem asystenta rodziny, gdzie opisywał m.in. sytuację zawodową, zdrowotną oraz warunki mieszkaniowe rodziny. Stwierdzono, że każda rodzina wyrażała zgodę na podjęcie współpracy na oddzielnym druku. W badanych przypadkach dokonano analizy realizacji zadań asystenta rodziny w zakresie:

a) opracowania planu pracy z rodziną i jego realizacji

Ustalono, że w okresie podlegającym kontroli zatrudniony w Ośrodku asystent rodziny opracowywał we współpracy z członkami rodzin i w konsultacji z pracownikiem socjalnym plany pracy z rodziną. Każdy z poddanych analizie planów był podpisany przez asystenta, pracownika socjalnego oraz członka/członków rodziny. Zgodnie z Zarządzeniem nr OZ.0122.7.2018.BK Kierownika Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lidzbarku Warmińskim z dnia 24 sierpnia 2018 r., plan sporządzony na druku stanowiącym załącznik nr 6 do ww. zarządzenia uwzględniał min.:

- podstawowe informacje dotyczące rodziny oraz datę sporządzenia,
- cel główny pracy,
- cele szczegółowe długoterminowe oraz przewidywane efekty,
- cele szczegółowe krótkoterminowe oraz przewidywane efekty,
- opis działań wraz z terminem ich wykonania oraz
- osoby odpowiedzialne za wykonanie działania **/akta kontroli str. 114/**.

Zgodnie z art. 15 ust.3 ustawy plan pracy z rodziną obejmuje zakres realizowanych działań mających na celu przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych a także zawiera terminy ich realizacji i przewidywane efekty. W planach sporządzanych w kontrolowanej Jednostce uwzględniono natomiast m.in. cele szczegółowe wraz z przewidywanymi efektami, a więc niezgodnie z ww. przepisem.

Po wprowadzeniu w życie Zarządzenia nr OZ.0122.16.2021.AP Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lidzbarku Warmińskim z dnia 26 października 2021 r. plan uwzględniał:

- podstawowe informacje dotyczące rodziny oraz datę sporządzenia,
- rozpoznanie problemów i potrzeb rodziny,
- działania mające na celu przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych,
- termin działań oraz ich przewidywane efekty – zgodnie z art. 15 ust. 3 ustawy **/akta kontroli str. 99/**.

Plan opracowywany był zazwyczaj na pół roku, po czym sporządzany był nowy plan na kolejne pół roku, za wyjątkiem sytuacji, kiedy duża zmiana sytuacji życiowej powodowała konieczność wcześniejszego jego sporządzenia. W przypadku mniej znaczących zmian sporządzano aktualizację planu pracy z rodziną. Na podstawie analizy planów rodzin, z których dzieci umieszczone były w rodzinnej pieczy zastępczej, stwierdzono, że skoordynowane były z planami pomocy dziecku. Plany pracy z rodziną uwzględniały współpracę z powiatowym centrum pomocy rodzinie, natomiast informacje potwierdzające współpracę z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej asystenci odnotowywali w Dziennikach pracy asystenta rodziny **/akta kontroli str. 115-120/**. W dokumentacji rodzin, z których dzieci przebywały w pieczy zastępczej, znajdowały się też plany pomocy dziecku.

Kontakty z rodziną oraz działania na jej rzecz, asystenci odnotowywali w Dzienniku pracy asystenta rodziny (prowadzonym w formie tabeli).

Z badanej dokumentacji wynika, że asystenci realizowali m.in. następujące działania:

- udzielał pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego,
- wskazywał rodzicom konstruktywne sposoby spędzania czasu wolnego, w tym z dziećmi,
- motywował do codziennej, systematycznej pracy z dziećmi,
- modelował zachowania rodziców wobec dzieci,
- przeprowadził z rodzicami trening metod wychowawczych,
- motywował do starania się o przysługujące świadczenia oraz pomagał w ich uzyskaniu,
- udzielał pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych,
- udzielał rodzinom pomocy w rozwiązywaniu problemów psychologicznych, itp.

b) dokonywania okresowej oceny sytuacji rodziny

Na podstawie analizy przedłożonych dokumentów ustalono, że okresowe oceny sytuacji rodziny sporządzane były terminowo, a więc nie rzadziej niż co pół roku – zgodnie z art. 15 ust.1 pkt 15 ustawy. Wyjątek stanowią: **rodzina z wykazu pod nr 3 /akta kontroli str. 73/ oraz rodzina z wykazu pod nr 14 /akta kontroli str. 75/**, u których okresowe oceny dokonano odpowiednio:

- 21 marca 2021 r. - za okres od 1 listopada 2020 r. **do 21 marca 2021 r.** oraz 4 sierpnia 2021 r. - za okres **od 1 czerwca 2021 r.** do 4 sierpnia 2021 r., zatem nie dokonano okresowej oceny za okres od 21 marca 2021 r. do 1 czerwca 2021 r.
- 23 marca 2021 r. - za okres od 7 października 2020 r. **do 22 marca 2021 r.** oraz 4 sierpnia 2021 r. - za okres **od 1 czerwca 2021 r.** do 4 sierpnia 2021 r., zatem nie dokonano okresowej oceny za okres od 23 marca 2021 r. do 1 czerwca 2021 r. **/akta kontroli strona 121 – 124/.**

Zapytana o brak ciągłości w dokonywaniu okresowej oceny sytuacji rodziny Dyrektor Ośrodka odpowiedziała, że taki stan rzeczy wynika z pobytu asystenta na długotrwałym zwolnieniu lekarskim od 24 marca 2021 r., natomiast asystent pracujący od dnia 1 czerwca 2021 r. na zastępstwo nie mógł dokonać oceny za okres, w którym nie pracował z rodziną. Jak wyjaśniła Dyrektor, do czasu zatrudnienia asystenta na zastępstwo, rodziny nadzorowane były przez pracownika socjalnego **/akta kontroli str. 125-126/.**

W związku ze stwierdzeniem obiektywnej okoliczności uniemożliwiającej realizację tego obowiązku oraz podjęciem przez Ośrodek działań w celu zapewnienia zastępstwa za nieobecnego asystenta, odstępuje się od wydania zalecenia w tym zakresie. Jednakże w ramach bieżącego instruktażu pouczono Dyrektora o zasadności sporządzania w takich sytuacjach okresowej oceny sytuacji rodziny, przez osobę zastępującą nieobecnego asystenta (z odpowiednią adnotacją w karcie oceny).

Ustalono, że wszystkie oceny poddane analizie przekazywane były kierownikowi Jednostki kontrolowanej, który opatrywał je swoim podpisem. Stwierdzono, że uwzględniały podstawowe dane dotyczące rodziny, datę sporządzenia oraz wskazanie okresu podlegającego ocenie. Zawierały informacje dotyczące obszarów:

- Czy rodzina współpracuje pod kątem ustalonych wspólnie z asystentem rodziny celów?
- W jakim zakresie cele udało się zrealizować (co się zmieniło)?
- Jakie występują przeszkody w realizacji działań, jakie to są przeszkody?

- Jaki, zdaniem asystenta powinien być plan dalszej pracy (czy zadania powinny być zmienione czy kontynuowane) ?

W przypadkach uzasadniających zakończenie pracy z rodziną asystent sporządzał do Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lidzbarku Warmińskim Wniosek o zakończenie objęcia wsparciem asystenta rodziny, a następnie sporządzał Ocenę końcową sytuacji rodziny. Ocena ta zawierała opis obszarów uwzględnionych w okresowych ocenach sytuacji rodziny.

Na podstawie analizy przedłożonych kontrolującym ocen stwierdzono, że niektóre z nich zawierały niewiele informacji a odpowiedzi, na powyższe pytania zawierały się często w jednym zdaniu **/akta kontroli str. 127-128/**. W opinii kontrolujących w okresowej ocenie sytuacji rodziny, asystenci w szerszym zakresie powinni opisać powyższe kwestie, odnieść się do zaplanowanych w planie pracy z rodziną działań, oceniając czy przyniosły one zamierzone efekty **/akta kontroli str. 114 i 124/**. Wnikliwie dokonana ocena sytuacji rodziny, jest podsumowaniem półrocznej współpracy, jest też podstawą do zaplanowania kolejnych działań. Wskazuje jakie działania przyniosły pozytywne efekty a jakie nie, na co szczególnie należy zwrócić uwagę w dalszej pracy i czy dalsza współpraca jest zasadna. Biorąc pod uwagę fakt, że głównym celem pracy asystenta z rodziną jest podniesienie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodzin, w opinii kontrolujących w ich okresowych ocenach należy też uwzględnić kwestię aktualnego funkcjonowania dzieci i ich relacji z rodzicami. Powyższe omówiono w ramach bieżącego instruktażu z jednym z asystentów oraz z Dyrektorem Ośrodka.

c) współpraca z podmiotami działającymi na rzecz dziecka i rodziny

W codziennych działaniach, zmierzających do poprawy sytuacji rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, asystent rodziny współpracował z: jednostkami administracji samorządowej, organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w pracy na rzecz dziecka i rodziny, takimi jak:

- placówki oświatowe – wymiana informacji na temat funkcjonowania rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny, kontakt z dyrektorami szkół, nauczycielami i specjalistami w szkołach i w przedszkolach, wspólne poszukiwanie rozwiązań mających na celu pomoc rodzinie,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lidzbarku Warmińskim – współpraca podczas tworzenia planów pracy z rodziną oraz planów pomocy dziecku, wymiana informacji na temat funkcjonowania rodzin objętych wsparciem asystenta oraz na temat dzieci które przebywają w pieczy zastępczej, udział w zespołach oceniających sytuację dzieci przebywających w pieczy zastępczej,
- placówki służby zdrowia, w tym zdrowia psychicznego oraz przychodnia terapii uzależnień - umawianie wizyt u specjalistów, bieżące monitorowanie zdrowia podopiecznych oraz ich dzieci, monitorowanie terminowości szczepień oraz bilansów, pozyskiwanie informacji o aktualnym przebiegu leczenia,
- Fundacja „Nad Symsarną” – udzielenie pomocy finansowej rodzinie,
- Fundacja „Sapere Aude” – bezpłatna pomoc prawna osobom pokrzywdzonym przestępstwem,
- Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Lidzbarku Warmińskim oraz Prywatny Gabinet HelpKids w Lidzbarku Warmińskim – wsparcie rodzin i dzieci w rozwiązywaniu problemów psychologicznych, pedagogicznych i logopedycznych, diagnozowanie dzieci,
- Spiżarnia Caritas – systematyczne wsparcie żywnościowe podopiecznych znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej,

- Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie - udział asystentów w posiedzeniach zespołu, wymiana informacji na temat funkcjonowania rodzin,
- Świetlica Parafialna „Przytulisko” oraz Świetlica socjoterapeutyczna „Promyk” – wsparcie dzieci w odrabianiu lekcji oraz organizacji czasu wolnego w trakcie roku szkolnego, a także w ferie i w wakacje,
- Ośrodek Aktywizacji Zawodowej w Lidzbarku Warmińskim – kierowanie podopiecznych do projektów z zakresu aktywizacji zawodowej, wymiana informacji na temat funkcjonowania rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny, wspólne poszukiwanie rozwiązań mających na celu pomoc rodzinie **/akta kontroli str. 129-131/**.

Kontakty z ww. podmiotami dokumentowano w Dzienniku pracy asystenta rodziny, w Ewidencji godzin pracy asystenta rodziny, bądź w protokołach ze spotkań asystenta z instytucjami gdy zapraszana była również rodzina, z którą ustalane były konkretne działania.

d) monitorowania sytuacji rodziny po zakończeniu z nią współpracy

W okresie objętym kontrolą asystent rodziny zakończył pracę z 14 rodzinami. Z analizowanej dokumentacji wynika, że w MOPS w Lidzbarku Warmińskim realizowano obowiązek wynikający z art. 15 ust.1 pkt 16 ustawy, polegający na monitorowaniu funkcjonowania rodziny po zakończeniu z nią pracy. Asystenci dokumentowali go zgodnie z Zarządzeniem nr OZ.0122.7.2018.BK Kierownika Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lidzbarku Warmińskim z dnia 24 sierpnia 2018 r. na druku Monitorowanie sytuacji rodziny po zakończeniu współpracy z asystentem rodziny, który zawierał informacje na temat:

- aktualnej sytuacji rodziny,
- funkcjonowania dzieci oraz
- proponowanych przez asystenta działań mających na celu dalszą poprawę funkcjonowania rodziny.

Druk nie uwzględniał natomiast informacji w jaki sposób powyższe dane zostały uzyskane, czy poprzez bezpośredni kontakt z rodziną, czy z innych źródeł oraz w jakim okresie **/akta kontroli str. 132/**. Po wprowadzeniu w życie Zarządzenia nr OZ.0122.16.2021.AP Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lidzbarku Warmińskim z dnia 26 października 2021 r., monitoring rodziny dokumentowany był w formie tabeli na druku Monitorowanie Sytuacji Rodziny po zakończeniu współpracy z asystentem rodziny, przez okres co najmniej trzech miesięcy, a wszystkie kontakty z rodziną były odnotowywane, w uwzględnieniu daty, rodzaju kontaktu, opisu podjętych działań lub poczynionych ustaleń oraz podpisu asystenta **/akta kontroli str. 133-134/**.

4. Uwagi i wnioski

Mając na uwadze ustalenia kontroli wnioskować należy, że w okresie objętym kontrolą Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Lidzbarku Warmińskim zapewniał rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych wsparcie asystentów rodziny, którzy adekwatnie do ich potrzeb realizowali działania przewidziane w art. 15 ustawy. Prowadzona przez asystentów dokumentacja odzwierciedlała działania podejmowane na rzecz rodziny. Niemniej jednak, większą uwagę należy zwrócić na rzetelność sporządzania okresowych oraz końcowych ocen sytuacji rodziny, które zawierały niewiele informacji na temat efektów pracy z rodziną oraz funkcjonowania dzieci.

Na podkreślenie zasługują podejmowane działania opierające się na zasobach: własnych i rodziny, a także instytucji, jak również stosowanie różnorodnych metod w celu uzyskania jak najlepszych efektów pracy z rodziną.

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości w obszarze objętym kontrolą, nie wydaje się zaleceń.

Zgodnie z § 14 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 roku w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli (Dz. U. z 2015 r., poz. 1477) od wystąpienia pokontrolnego przysługuje prawo wniesienia zastrzeżeń na zasadach określonych w art. 197d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Termin na wniesienie zastrzeżeń wynosi 7 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego.

Podstawa prawna:

- § 14 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 roku w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli (Dz.U. 2015 poz. 1477),
- art. 197 d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. 2020 poz. 821 ze zm.).

**Z up. WOJEWODY
WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO
Urszula Jędrychowska
ZASTĘPCA DYREKTORA
Wydziału Polityki Społecznej**

Marzena Przybylska – główny specjalista
Izabela Chowańska – główny specjalista
Monika Martwich – główny specjalista